

חצוצרות וחצאי צורות..

שיעור במנהיגות

(7) ספר במדבר פרק י

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) עֲשֵׂה לָךְ שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כְּסָף מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמִסְעָה אֶת הַמַּחֲנֹת: (ג) וְתִקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלַי כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ד) וְאִם בָּאֶחָת יִתְקַעוּ וְנוֹעְדוּ אֵלַי הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל: (ה) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה וְנִסְעוּ הַמַּחֲנֹת הַחֲנִים קִדְמָה: (ו) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנִסְעוּ הַמַּחֲנֹת הַחֲנִים תִּמְנָה תְּרוּעָה יִתְקַעוּ לְמַסְעֵיהֶם: (ז) וּבְהִקְהִיל אֶת הָעָם תִּקְהַל תִּתְקַעוּ וְלֹא תִרְעוּ: (ח) וּבְנִי אֶהְיֶה הַפְּהָגִים יִתְקַעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקֹּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:

(17) מדרש רבה במדבר פרשה טו פסקה טו

עשה לך שתי חצוצרות כסף שיהיו תוקעין לפניך כמלך עשה לך משלך עשה לך אתה עושה ולא לאחר אתה משתמש בהן ואין אחר משתמש בהן תדע לך שהרי יהושע תלמידו של משה לא נשתמש בהן אלא בשופרות כשבא להלחם ביריחו נתכנסו ליריחו ז' אומות שנאמר (יהושע כד) ותעברו את הירדן ותבאו אל יריחו וילחמו בכם בעלי יריחו האמורי והפריזי והכנעני והחתי והגרגי החוי והיבוסים ואתן אותם בידכם וכי שבע אומות היו בעלי יריחו אמר רבי שמואל בר נחמני יריחו נגרא של ארץ ישראל אם נכבשה יריחו מיד כל הארץ נכבשת לפיכך נתכנסו לתוכה ז' אומות מה כתיב שם (שם ו) וירע העם ויתקעו בשופרות מלמד שאפילו יהושע תלמידו לא נשתמש בהם ולא תאמר ליהושע אלא אפילו משה רבינו שעד שהוא חי בעצמו נגנזו א"ר יצחק הרי שמשה אומר כשהוא בא ליפטר מן העולם (דברים לא) הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם ושטריכם והיכן היו החצוצרות לתקוע בהן ולכנסן אלא עד שהוא בחיים נגנזו א"ר יהושע דסכנין בשם רבי לוי לקיים מה שנא' (קהלת ח) אין שלטון ביום המות הוי עשה לך שתי חצוצרות כסף לך את עושה ואין אחר משתמש בהן כל ימך:

(13) ילקוט שמעוני קהלת - פרק ח - רמז תתקעא

ואין שלטון ביום המות. רבי יהושע דסיכנין בשם רבי לוי חצוצרות שעשה משה במדבר כיון שנטה למות גנזו הקב"ה שלא יהא אדם תוקע בהם והם באין אצלו שנה הקהילו אלי את כל ראשי שבטיכם, לקיים מה שנאמר ואין שלטון ביום המות,

(19) ספר דגל מחנה אפרים - פרשת בהעלותך ד"ה וכי

ושמעתי בשם הרב המגיד המנוח מו"ה דוב בער זללה"ה חצוצרות הוא לשון חצי צורות ודברי פי חכם חן, וזהו פירוש (ברכות ס"ג:) המשתף שם שמים בצערו היינו שמחבר ומיחד צערו בצער השכינה כביכול ומבין שבא לו מחמת שהיא מגעגעת לבא לבחינת שמים שיהיה בסוד אדם שלם זכר ונקבה בראם וכל החסרונות הם באים משם בכדי ליחד ולהתפלל על חסרונה כידוע מכמה מאמרים ואז כשמבין זה ומתפלל על צער השכינה כביכול אז בודאי ממלאין לו בקשתו וכופלין לו וכו' כנ"ל בפסוק בחוקות עיין שם. וזה יש לומר שמרומז בפסוק וכי תבואו מלחמה בארצכם וגו' והרעותם היינו תחברו צער שלכם בחצוצרות היינו בחצי צורות היינו צער השכינה כביכול שיש פירוד למעלה והם שני חצי צורות שם ושמים המגעגעים להתקרב ולהתיחד אחד אל אחד אזי בודאי אם כה תעשו באמת אזי ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאויביכם, וכמו שאמר אא"ז זללה"ה מפורש כי כל המלחמות שבעולם היא מחמת שמלכות היא בלא יחוד רחמנא ליצולן וכשנעשה יחוד אזי יתפרדו כל פועלי און:

(20) ספר עבודת ישראל - פרשת בהעלותך

הנה קבלנו מאדמו"ר הגאון מוהד"ב זלה"ה **צירוף חצוצרות חצי צורות**, דהיינו שהיו מרמזים על כנסת ישראל עם דודה שהם כחצי צורה כל אחד לבדו כביכול כבודו לפי רצונו הנורא יתברך כל אהבתו והתדבקותו בתאומתו כנסת ישראל, והיא גם כן משתוקקת ומתדבקת בנפש רוח ונשמה לבוראה ית' עד שהכל נכלל באחדות. וכיוצא הרבה מצות שצונו הבורא ב"ה לרמז בהן היחוד והדבור כמער איש ולויות, כמו הלולב ואתרוג הנזכר בזוהר ותיקונים וכן שאר ענינים, ואף על גב דאיהו בנצח ואיהי בהוד הם תרי פלגי גופא. ועל ידי היחוד נעשים דבר אחד שלם, וכדוגמתם היו משה ואהרן כנודע. ונקרא גם כן השפתים כמו נצח והוד. כי מלת שפתים הוא על משקל שנים כמבואר בספרי דקדוק, כי שפה אחת לא תוכל לדבר בלא חבירתה, וכן הרגלים אי אפשר ללכת באחד, מה שאין כן שאר איברים כנודע. והשפתים הם הנקראים שערים, מלשון שיעורין דלכא כמ"ש הזה"ק נודע בשערים בעלה עי"ש. והיינו כי מחשבת המלך אי אפשר להשיג ולעשות רצונו רק אחר כך שנתגלה על ידי השפון והדבור אז ממליכין אותו. ולכן נקראו שערים שעל ידם משער העובד אותו איך שיעבדהו:

(58) ספר שם משואל פרשת בהעלותך - שנת תר"ע

במד"ר (פ' ט"ו) עשה לך שתי חצוצרות כסף, אתה עושה ומשתמש בהן ולא אחר משתמש בהן. הענין דהנה שופרות מורין על הכנעה כבירושלמי (פ"ב דתענית ה"א) חשבנו כאילו גועים כבהמה לפניך. ובגמ' (חולין ה' ע"ב) אדם ובהמה תושיע ד', אלו בנ"א שהם ערומין בדעת ומשימים עצמם כבהמה

וכמאמר הכתוב (יהושע כ"ב כ"ה) והשביתו בניכם את בנינו לבלתי ירוא את ה' האמור במזבח שבנו בני גד ובני ראובן, ועיין בסידור הרב בהערה לתיקון חצות, וכל ענין הקרבנות שמורה על הכנעה כאילו הקריב נפשו, שם לעולם משתמשים בחצוצרות, וכבש"ס ר"ה (כ"ז). בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' לפני המלך ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל בגבולין מקום שיש חצוצרות אין שופר מקום שיש שופר אין חצוצרות, ועיין רמב"ן במלחמות שם. והנה כ"ז במקדש, אבל בזמן דוד המע"ה, שלא ה' מקדש אז לישראל, שהרי חרבה שילה, לא ה' בדין להשתמש בחצוצרות, רק דוד המע"ה שה' שפל בעיניו מאד כמאמרו למיכל בת שאול (שמ"כ ו' כ"ב) וכל ספר תהלים מלא מזה, ע"כ הוא השתמש בחצוצרות, ולכן מרע"ה שה' ענו מאוד מכל האדם וגו' לא ה' צריך לעורר הכנעה בשופר וה' יכול לשמש בחצוצרות, ולא אחר

ועפ"י הדברים האלה יובנו דברי המדרש להלן אתה משתמש בהן שאתה מלך ואין אחר משתמש בהן אלא דוד המלך שנאמר ויעמדו הלויים על עמדם והשיר משורר והחצוצרות מחצצרים. ויש להבין הלוא מפורש במס' תמיד (פ"ז מ"ג) ושני כהנים עמדו על שלחן החלבים ושתי חצוצרות של כסף בידם, ומקרא מלא הוא ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם. ועל פי הדברים הנ"ל בטעם שמשם ה' משתמש בחצוצרות משום שה' עניו מאד, כן נאמר במקדש מקום היראה שנופל על כל אדם פחד ה' מהדר גאונו,

וכמאמר הכתוב (יהושע כ"ב כ"ה) והשביתו בניכם את בנינו לבלתי ירוא את ה' האמור במזבח שבנו בני גד ובני ראובן, ועיין בסידור הרב בהערה לתיקון חצות, וכל ענין הקרבנות שמורה על הכנעה כאילו הקריב נפשו, שם לעולם משתמשים בחצוצרות, וכבש"ס ר"ה (כ"ז). בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' לפני המלך ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל בגבולין מקום שיש חצוצרות אין שופר מקום שיש שופר אין חצוצרות, ועיין רמב"ן במלחמות שם. והנה כ"ז במקדש, אבל בזמן דוד המע"ה, שלא ה' מקדש אז לישראל, שהרי חרבה שילה, לא ה' בדין להשתמש בחצוצרות, רק דוד המע"ה שה' שפל בעיניו מאד כמאמרו למיכל בת שאול (שמ"כ ו' כ"ב) וכל ספר תהלים מלא מזה, ע"כ הוא השתמש בחצוצרות: